

Oulaisten kaupunki

KULTTUURIPALVELUJEN OHJELMA 2018-2022

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
1. OULAISTEN KULTTUURIN NYKYTILA	3
1.1 Hallinto	4
1.2 Talous	4
1.3 Tilat ja alueet	5
1.3.1 Taidetalo Väinölä	5
1.3.2 Penttilän talo	5
1.3.3 Kallion kotiseututalo	5
1.3.4 Museo	5
1.3.5 Elokuvateatteri Kinokulma	6
1.3.6 Väinölänranta	6
1.3.7 Kaupunginkirjasto	6
1.3.8 Tori	6
1.3.9 Muita tiloja	6
1.4 Kulttuuripalvelut ja -tapahtumat	7
2. NÄKEMYKSEMME KULTTUURISTA	8
3. VISIO 2022: "Kulttuuri – yksilön ja yhteisön voimavara"	9
4. KULTTUURIPALVELUJEN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT VUOTEEN 2022	10
4.1 Kulttuuritarjontaa kaikille ikäryhmille	10
4.2 Yhdistysten kulttuuritoiminnasta	11
4.3 Kulttuurin tilat ja tekijät	11
4.3.1 Väinölä, Väinölänranta, tori ja Bergströmin kiinteistö	12
4.3.2 Kallion kotiseututalo	12
4.3.3 Museo	12
4.3.4 Elokuvateatteri Kinokulma	13
4.3.5 Kaupunginkirjasto	13
4.3.6 Kulttuuripalvelujen henkilöstö	13
4.4 Kulttuuriperintö ja -ympäristö	14
4.5 Kuntien välinen yhteistyö ja kansainvälinen toiminta	14
4.6 Viestintä ja markkinointi	14
5. VASTUU JA SEURANTA	15

JOHDANTO

Oulaisten kulttuuripalvelujen strategiaa on laadittu työryhmässä kahdella eri valtuustokaudella ja työryhmien kokoonpano on vaihdellut myös viran- ja toimenhaltijoiden vaihtuessa työn aikana. Keskeisin työ on tehty toimikunnassa, johon ovat kuuluneet puheenjohtajana Veli Tirilä sekä jäseninä Maarit Grekula, Anne Hannus, Matti Heikkinen, Sanna Mäyrä, Inga Petäjäsoja, Ari Sarpola, Arjamaija Stenroth, Tapani Tirilä ja Ritva Turunen sekä Tuula Aitto-oja, viimeksi mainitun toimiessa sihteerinä.

1. OULAISTEN KULTTUURIN NYKYTILA

Kulttuuripalvelut tulee nähdä tärkeänä osana kunnan toimintaa, kyseessä on lakisääteinen palvelu (1992/728). Laissa määritellään kunnan tehtäväksi edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Nykyisin kunnan rooli on yhä enemmän yhteen saattaja, mahdollistaja ja koordinoija.

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistusesitys on lähtenyt lausuntokierrokselle toukokuussa 2018. Lakiuudistuksen lähtökohdina on kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saatavuus ja keskeisinä tavoitteina on edistää kuntien kulttuuritoiminnan toimintaedellytyksiä, sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumista ja demokratiakehitystä sekä kuntien elinvoimaisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Kulttuuripalveluiden kehittämisen kannalta on tärkeää, että ne tehdään näkyviksi kunnan ja alueen strategioissa, kulttuuri on osa kunnan muita palveluketjuja

ja että yhdessä tuotetaan hallintokuntarajoja ylittäviä palveluita sekä luodaan rakenteita yhteisille prosesseille. (Kuntaliitto 2015)

Kunnalliseen kulttuuritoimintaan lasketaan kuuluvaksi teatterit, orkesterit ja museot; taiteen perusopetus; kirjastot ja yleinen kulttuuritoiminta.

Oulaisissa taiteen perusopetuksesta huolehtivat Jokihelmen opisto (kuvataide, musiikki ja tanssi) sekä Jokilaaksojen musiikkiopisto (musiikki).

Oulaisten kaupunginkirjasto toimii Sahankatu 2:ssa ja se kuuluu osana TIEKKÖ-kirjastoihin, joita ovat myös Alavieskan, Kalajoen, Merijärven, Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kirjastot. TIEKKÖ-kirjastoilla on oman toimintastrategian (Tiekkö-kirjastostrategia 2015-2020) lisäksi yhteinen aineistotietokanta, lainaajarekisteri, kirjastokortti sekä yhteiset käytösäännöt ja kuljetuspalvelu sekä monipuolista projekti- ja koulutusyhteistyötä. Kirjaston yhteydessä on myös pelihuone ja Oulaisten kotiseutuyhdistyksen ylläpitämä kotiseutuaristo, laitteet ym.

Kaupunginkirjastossa järjestetään vuosittain yli 200 tapahtumaa, jotka ovat erilaisia sivistys- ja kulttuuritapahtumia sekä tietoyhteiskuntataitoja ja kirjallisuuden harrastusta edistäviä kirjastonkäytön ja tiedonhaun ryhmäopetuksia.

Oulaisissa on paljon erilaista harrastustoimintaa, myös kulttuurissa. Musiikin harrastaminen on monipuolista ja muun muassa eri kuoroissa on mukana yli 160 laulajaa, puhallinorkesteritoiminta on jatkunut yhtäjaksoisesti yli 60 vuotta ja taiteen perusopetuksessa on kymmeniä opiskelijoita eri instrumenteissa sekä lasten ja nuorten kuorokoulussa niin Jokihelmen opistossa kuin Jokilaaksojen musiikkiopistossakin. Kotiseutulähtöinen perinnekulttuuritoiminta on vahvaa. Jokihelmen opiston järjestämä kuvataiteen ja tanssin perusopetus on kasvattanut vuosien aikana ko. harrastustoimintaa ja toiminta jatkuu edelleen. Valokuvausharrastus on vahvistunut viimeksi kuluneiden vuosien

aikana aktiivisen yhdistystoiminnan kautta samoin kuin kansantanssiharrastus. Uusien ohjaajien saaminen on yhteinen haaste lähes kaikille ryhmille ja tähän tulee panostaa tulevaisuudessa. Haasteena tulee olemaan myös vahvan talkootoiminnan ylläpitäminen, joka mahdollistaa omalta osaltaan monipuolisen tapahtumatoiminnan jatkumisen. Kulttuuri-toiminnassa tarvittavien tilojen ja välineiden saatavuus ja asianmukainen ylläpitäminen on kaikkien toimijoiden yhteinen tahto.

1.1 HALLINTO

Kulttuuritoiminta kuuluu sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialaan, jota johtaa sivistys- ja kulttuurijohtaja. Määräaikainen (1.2.2017-31.1.2019) kulttuurituottaja työskentelee operatiivisena toimijana ja Taidetalo Väinölään on palkattu näyttelytilan valvoja palkkatuella. Koululaitoksen kulttuurin yhdysopettaja valitaan lukuvuodeksi kerrallaan.

1.2 TALOUS

Kulttuuripalvelujen (kirjasto- ja kulttuuripalvelut) budjetti on 1,3 % kaupungin kokonaisbudjetista vuonna 2018.

Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys teki syksyllä 2017 laajan selvityksen maakunnan kuntien ja niissä toimivien järjestöjen yhteistyöstä. Anna Katajalan selvityksen mukaan Oulaisissa järjestöavustusten määrä (10,43 €/asukas) suhteutettuna asukaslukuun on maakunnan keskiarvoa (10,04 €/asukas; vaihteluväli 0.95 €-26,47 € / asukas). Tässä on huomioitu sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan että kaupunginhallituksen jakamat avustukset. Kulttuuritoiminnan avustukset vuonna 2018 Oulaisissa ovat 10 000 €.

30 %:ssa maakunnan kunnista kaikki järjestöjen käytössä olevat tilat ovat maksuttomia ja 20 %:ssa kunnista tarjolla on vain maksullisia tiloja. (Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne - hanke järjestöjen ja kuntien yhteistyön tukena 2017)

1.3 TILAT JA ALUEET

1.3.1 Taidetalo Väinölä

Taidetalo Väinölä on otettu käyttöön vuonna 1983 ja yläkerta rakennettiin näyttelykäyttöön vuonna 1988. Talon kävijämäärä oli pitkään 5000–7000 vuosikävijän tasolla, mutta on nyt viime vuosina vakiintunut 2000–3000 kävijään vuodessa (vuonna 2017 2 984 kävijää). Taidetalo Väinölään ei ole kohdistunut minikäänlaisia korjaustoimenpiteitä vuoden 1988 jälkeen lukuun ottamatta sisä- ja ulkoseinien maalauksia ja ison näyttelytilan lattian hiomista ja lakkausta muutaman vuoden välein.

1.3.2 Penttilän talo

Penttilän talo siirtyi kaupungin omistukseen vuonna 2004 ja vuosina 2014–2015 toteutetun mittavan restauroinnin ansiosta Oulaisten kaupungille myönnettiin Viisikanta-rakennussuojelupalkinto kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen esimerkillisestä kunnostuksesta. Tilat soveltuvat hyvin pienimuotoisten tilaisuuksien kuten esimerkiksi kokousten ja perhejuhlien järjestämiseen. Yläkerrassa on majoitustilaa viidelle hengelle. Vuonna 2017 Penttilän talossa järjestettiin 325 yksittäistä tilaisuutta. Talon pihapiiriin kuuluva ulkorakennus ja sauna eivät ole tällä hetkellä kaupungin käytössä. Talon toiminnan sisällöllinen kehittäminen käynnistyi vuoden 2016 aikana toteutetulla Leader-rahoitteisella hankkeella.

1.3.3 Kallion kotiseututalo

Kallion kotiseututalo Petäjaskoskella tuli kaupungin omistukseen 1980-luvun puolivälissä ja kunnostettu talo otettiin käyttöön vuonna 1988. Kokonaisuuteen kuuluvat 1800-luvulla rakennettu maalaistalo, luhti- ja kammiaitat. Talossa voi järjestää erilaisia tilaisuuksia kokouksista perhejuhliin. Jokihelmen opiston kudontapiiriin toimintaa lukuun ottamatta talon toiminta on ollut erittäin hiljaista viimeisen kymmenen vuoden aikana. Viime vuosina talosta on vastannut Petäjaskosken kyläyhdistys kaupungin maksamaa korvausta vastaan.

KUVA: TUULA AITTO-OJA

1.3.4 Museo

Museo on ns. viljamakasiinimuseo, joka siirrettiin perinnekeskuksen alueelle (Saukontie 23) syksyllä 2010. Rakennuskantaan kuuluvat kolme aittaa siirrettiin museon yhteyteen pari vuotta myöhemmin, jolloin ne lahjoitettiin Wanha Woima ry:lle. Luovutusehdoissa oli merkintä siitä, että aittoihin tehtävät kunnostustoimenpiteet ja muutokset tulee suorittaa maakuntamuseon valvonnassa. Museon siirron yhteydessä kaikki museon esineet tarkistettiin ja puhdistettiin ja merkittävä osa museon noin 1600 esineestä varastoitettiin asianmukaisesti Juho Oksan koulun kellariin. Museon tiloihin rakennettiin perusnäyttely, jota uudistettiin vuonna 2016 Museoviraston avustuksen turvin. Museosuunnitelma on laadittu vuonna 2014.

Museo on ollut vuosittain avoinna heinäkuun alusta elokuun ensimmäiselle viikolle ja vuosittainen kävijämäärä on ollut aukioloaikoina keskimäärin 4000, joista valtaosa veteraanikonepäivien yhteydessä. Museo on ollut auki myös tilauksesta erilaisten ryhmien vierailuille. Museo-opastuksesta ovat huolehtineet kesätyönään paikalliset opiskelijat sekä muina aikoina kulttuurituottaja ja kotiseutuaktiivit.

KUVA: TUULA AITTO-OJA

1.3.5 Elokvateatteri Kinokulma

Oulainen kuuluu niihin harvoihin pieniin paikkakuntiin maassamme, joissa toimii oma elokvateatteri. Teatteri aloitti toimintansa vuonna 1989 ja toiminnan pyörittämisestä vastaa yrittäjä. Vuonna 2017 kävijöitä oli 16 100, eri elokuvia 140 ja esityksiä 724. Lisäksi teatterissa järjestetään muutaman kerran vuodessa Kulmajazz-kokonaisuuteen kuuluvia konsertteja sekä esitetään ooppera- ja balettitaltiointeja.

1.3.6 Väinölänranta

Väinölänranta on ollut jo 1950-luvulta lähtien perinteinen kesäteatteripaikka Oulaisten keskustassa. 1980-luvun puolivälissä ranta kunnostettiin paremmin teatteritoimintaan sopivaksi, jolloin siihen rakennettiin puupenkit ja siirrettävä esiintymislava. Vuosien aikana rannan kunto on heikentynyt kaikilta osin. Teatteriyhdistys Rompooli on vastannut viime vuosina kesäteatteriesityksistä ja esitysten rakentaminen on ollut vuosi vuodelta haasteellisempaa rakenteiden heikentyessä. Ns. Ranta-Väinölä talon purkaminen vuonna 2016 heikensi myös teatteritoiminnassa tarvittavien oheistilojen (lavasteet, pukuhuoneet jne.) tilannetta.

1.3.7 Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjastossa on varsinaisten kirjastotilojen lisäksi myös vuokrattavana pelihuone, ja esiintymistiloina toimivat kirjasto- ja lukusalit.

1.3.8 Tori

1.3.9 Muita tiloja

Kaupungin alueella on myös muita niin kaupungin kuin eri yhdistysten ja organisaatioiden omistamia tiloja, joissa voidaan järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia:

- Merkuriussali; koulutus kuntayhtymän omistuksessa; kaupungin omistuksessa oleva flyygeli
- yläkoulun sali ja musiikkiluokka
- Juho Oksan koulun sali ja musiikkiluokka
- Jauhinkankaan-, Petäjäskosken-, Matkaniivan-, Lehtopään- ja Piipsjärven alakoulut
- Satakieli-sali

- Kuntoutuskoti Taukokankaan sali
- neljä nuorisoseuran taloa (Soihtula, Petäjäs-
kosken, Piipsjärven ja Matkanivan nuoriso-
seurojen talot)
- Honkamaja
- Matkanivan kylätalo
- kirkko ja seurakuntakoti
- perinnekeskuksen alue (ml. Käpylän koulu)
- musiikkiopiston tilat
- puuparantola
- Taidegalleria Pajala
- Oulaskankaan museonäyttely
- Maunulan mylly

Edellä mainitut tilat mahdollistavat monen tyyppistä esitystoimintaa, mutta monipuolinen oma kulttuuriin tarkoitettu auditoriotyyppinen hyvin varusteltu sali puuttuu paikkakunnalta. Alueiden osalta puuttuu asianmukainen kesäteatteri.

1.4 KULTTUURIPALVELUT JA -TAPAHTUMAT

Kaupungin talousarvio- ja toimintasuunnitelmassa vuosille 2017-2020 kulttuurin tuottamisen tavoitteiksi on asetettu seuraavat asiat:

- kulttuuripalvelujen tuottaminen kaikille ikäryhmille
- kulttuuriavustusten jakaminen
- Oulaisten Musiikkiviikot
- Taiteiden Yön koordinointi

Kulttuuritoimen puolesta järjestetään vuosittain erityyppistä kulttuuritarjontaa (tilaisuudet, matkat, luennot, näyttelyt jne.) kaikille ikäryhmille yhteistyössä sekä kaupungin eri hallintokuntien että muiden toimijoiden kanssa (seurakunta, yhdistykset, vapaat ryhmät jne.) Lisäksi kaupungin kulttuuritoimen kautta huolehditaan vuotuisjuhlista kuten veteraanipäivä-, vappu-, kaatuneiden muistopäivä- ja itsenäisyyspäiväjuhla- ja järjestelyistä. Kulttuurituottajan työn kautta toimintaa on saatu suunnattua suunnitelmallisemmaksi ja säännöllisemmäksi. Yhteistyö tapahtumien järjestäjien kanssa on lisääntynyt ja monipuolistunut.

KUVA: JARMO TYYSKÄ

Oulaisten isoja vuosittaisia tapahtumia ovat loka-marraskuussa järjestettävät Oulaisten Musiikkiviikot ja heinäkuussa järjestettävät waltakunnalliset weteraanikonenäpäivät. Molemmat tapahtumat ovat tunnettuja myös paikkakunnan ulkopuolella.

2. NÄKEMYKSEMME KULTTUURISTA

Kulttuuri on osa kunnan peruspalveluja ja kulttuuripalvelujen ydintehtävä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Tämän vuoksi kunnallisten kulttuuripalvelujen säilyttäminen ja kehittäminen sekä kulttuurikasvatus tulee olla osa myös Oulaisten kuntastrategiaa. Pelkistetyimmillään kulttuurikasvatuksessa on kyse kulttuurin eri muotojen (esimerkiksi eri taiteenalat, kulttuuriympäristö, kulttuuriperintö) ja yksilön tai ihmisryhmän saattamisesta yhteen. Kunnan kautta tapahtuvan kulttuurityön lisäksi kulttuurielämään liittyy vahvasti yhdistysten, toimintaryhmien ja yksityishenkilöiden järjestämä toiminta sekä ammattimaiselta että ei-ammattilaiselta pohjalta, ja kunnan tehtävä on kannustaa ja tukea sitä.

Kulttuurilla on laajassa merkityksessä läheinen yhteys moniin kunnan toimialueisiin, kuten koulutukseen, kulttuuriympäristöön ja

–suunnitteluun, kulttuuriyrittäjyyteen sekä terveyteen ja hyvinvointiin. Pitkäaikaistutkimukset Ruotsissa ja muun muassa Suomen ruotsinkielisellä alueella (esim. Hyyppä ja Konlaan) ovat osoittaneet kulttuuriaktiiviteettien, sosiaalisen osallistumisen ja yhteisöön kuulumisen merkityksen hyvinvoinnin edistämässä. Osallistuminen esimerkiksi vapaaehtoistyöhön ja yhdistystoimintaan, kulttuuritapahtumiin sekä sosiaalisten verkostojen luominen luovat sosiaalista pääomaa, joka vaikuttaa myönteisesti yksilön fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin.

Sosiaali- ja terveystalvelujen siirtyessä maakunnille kuntien vastuu kunnan asukkaiden kaikinpuolisen hyvinvoinnin edistämässä on merkittävä. Kulttuuritoiminnan rooli ennaltaehkäisevässä työssä korostuu. Tässä sekä taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistämisen keskiössä on myös kunnan ja järjestöjen aktiivinen yhteistyö. Kunta on keskeisessä roolissa rakennettaessa uusia toimintamalleja palvelutuotannon kehittämiseen.

Kulttuuri on ennemminkin voimavara ja tulevaisuuteen investointi kuin kulu. Monileimainen kulttuuritoiminta, yhteisöjen aktiivisuus, myös haja-asutusalueilla ja erilaiset tapahtumat vaikuttavat paikkakunnalla asuvien ihmisten paikallisidentiteettiin, kunnan imagoon, viihtyisyyteen ja elinvoimaisuuteen.

KUVA: TUULA AITTO-OJA

Vahva aluekuva vahvistaa sekä yhteisöä että yksilöä. Kulttuuri on resurssi, joka lisää myös kaupungin vetovoimaa muuttajien näkökulmasta katsottuna.

Aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö on elävä, arjessa olevaa ja se mukautuu käyttäjiensä ohjaamana. Kulttuuritoiminnan tehtävänä on vaalia sitä niin kehitystyössä kuin yhdyskuntasuunnittelussa. Paikkojen ja perinteiden merkitys korostuu vasta niihin liittyvän tiedon myötä, sillä arvostukset syntyvät usein vasta tiedon kautta.

Lasten ja nuorten parissa tehtävä kulttuurikasvatus on ensiarvoisen tärkeää, ja kouluissa tapahtuvan kulttuurikasvatustyön tulisi olla tavoitteellista. Kulttuurikasvatus koskee kaikkea opetusta, ei vain taide- ja taitoaineita ja sen kautta taataan kaikille oppilaille samat osallistumisen mahdollisuudet. Koulujen sekä kulttuurialan toimijoiden yhteistyönä laadittu ja toteutettava kulttuurikasvatussuunnitelma on työkalu kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseen kunnassa osana opetusta.

Laajat tutkimuskatsaukset osoittavat, että kulttuuritilaisuuksiin osallistuminen ja niissä rakentuvat taiteen kokemukset vaikuttavat merkittävästi ikäihmisten hyvinvointiin ja terveyteen, muun muassa kognitiivisen toimintakyvyn edistämiseen. Osallistumisen mahdollistuminen lähiyhteisössä torjuu yksinäisyyttä ja negatiivisia minätunteita. Yhteisöllisyys, sosiaaliset suhteet ja laadukas kulttuuritarjonta tuovat mielekästä sisältöä elämään.

Kirjasto edistää asiakkaidensa yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin sekä tietoyhteiskunnan edellyttämään kansalaisosaamiseen. Uusi kirjastolaki painottaa kirjastopalvelujen järjestämisessä ja tapahtumatuotannossa tasa-arvon vahvistamista, yhteisöllisyyttä, moniarvoisuutta ja kulttuurista moninaisuutta.

Olemme avoimia kulttuurin monimuotoisuudelle, uusille vaikutteille ja kehitykselle.

Julkisella paikalla, ulkona tai sisällä, oleva taide on osa jokapäiväistä visuaalista elämeympäristöämme, ja tämän takia kannatamme prosenttiperiaatteen toteutumista niin uudisrakentamisessa kuin infrarakentamisessakin. Taiteen tuntijoita tulisi hyödyntää jo suunnitteluvaiheessa. Prosenttiperiaate tarkoittaa, että noin 1 % varsinaisen rakennettavan rakennuksen sekä sen ympäristön budjetista käytetään mm. sisustus- tai viher-suunnitteluun sekä taidehankintoihin.

3. VISIO 2022: "KULTTUURI – YKSILÖN JA YHTEISÖN VOIMAVARA"

Tarjoamme Oulaisissa monipuolisia ja laadukkaita kulttuuripalveluja poikkihallinnollisesti ja tiiviissä yhteistyössä järjestöjen, harrastusryhmien ja yritysten kanssa päämääränä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen, lasten ja nuorten kulttuurikasvatus sekä kulttuuriperinnön vaaliminen.

→ *paikallinen omaleimaisuus*: kotiseudun kehittämisen luovasti ja laadukkaasti paikallisten erityispiirteiden pohjalta

→ *yksilöllisyys ja yhteisöllisyys*: kokemuksellisuus, osallistuminen, yhdessä tekeminen, yhteisvastuullisuus ja me-henki

→ *suvaitsevaisuus*: osaamisen, erilaisuuden ja monikulttuurisuuden arvostaminen

4. KULTTUURITOIMINNAN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT 2022

Kulttuuripalvelut edistävät kuntalaisen identiteetin muodostumista, yhteisöllisyyttä, suvaitsevaisuutta, osallisuutta, hyvinvointia, elinvoimaa sekä vetovoiman kehitystä.

4.1 KULTTUURITARJONTAA KAIKILLE IKÄRYHMILLE

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on taata monipuolinen kulttuuritarjonta kaikille kaupungin eri ikäryhmille unohtamatta erityisryhmiä. Tapahtumia järjestetään mahdollisimman paljon yhteistyössä sekä kaupungin eri hallintokuntien että muiden toimijoiden kanssa (seurakunta, yhdistykset, yritykset, vapaat toimintaryhmät, yksityiset). Toiminnan arvoja ovat matalan kynnyksen osallistuminen, yhteistyöverkostoissa toimiminen, tukea tarvitsevien kohderyhmien huomiointi ja paikkakunnan vetovoimaisuuden lisääminen. Yhteistyön yksi mahdollisuus on

kaupungin ja yhdistysten/yritysten välisten kumppanuussopimusten tekeminen kulttuuripalvelujen tuottamisessa.

Yhteistyön yksi konkreettinen esimerkki on elo-syykuussa järjestettävä kaupungin eri hallintokuntien ja erilaisten yhdistysten yhdessä järjestämä harrastus- ja kulttuuritoiminnan tapahtuma, jonka nimi voi vaihdella vuosittain. Tapahtumassa esitellään paikkakunnan harrastustoimintaa ja tarjotaan erilaisia kulttuurituokioita.

Suurimpana vuotuisena kaupungin kulttuuritapahtumana järjestetään loka-marraskuussa Oulaisten Musiikkiviikot. Konserttien monipuolisuuteen, ennakkoluulottomuuteen ja yllätyksellisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota, muistaen kuitenkin laadun lisäksi viikkojen alusta asti ylläpidetty paikallisten ja alueellisten esiintyjien esiin nostaminen. Yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa monipuolistetaan ja kehitetään entisestään. Musiikkiviikkojen organisaatio muodostuu sivistys- ja hyvinvointilautakunnan valitsemasta työryhmästä, jolla on myös taiteellinen vastuu ja johtajuus.

Ajatusta elokuva- ja valokuvapienosisfestivaalista tapahtumasta toiseen vaihtuvilla

KUVA: HANNA IKONEN

ULKOKUVA VÄINÖLÄSTÄ: RITVA TURUNEN. SISÄKUVA VÄINÖLÄSTÄ: JUKKA HAARALA.

SISÄKUVA KINOKULMASTA: ARI SARPOLA.

teemoilla kehitetään eteenpäin. Samoin aloitetaan suunnittelemaan ympäristötaideprojektia yhdessä alueellisten ja/tai kansallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja nuorten parissa tehtävään kulttuurikasvatukseen, jonka perustana on koulujen kanssa yhdessä tehty kulttuurikasvatussuunnitelma, jonka toteuttamisen tueksi aloitetaan uutena toimintona kevätkaudella järjestettävät lasten ja nuorten kulttuuriviikot, joihin liittyy myös koulutusta, seminaareja yms. Viikkojen teema vaihtelee vuosittain keskittyen jonain vuonna yhteen taiteen lajiin tai voi olla hyvinkin poikkitaiteellista. Nuorten (ml. toisen asteen koulutus) parissa tehtävä kulttuurityö huomioidaan erityisesti lasten ja nuorten kulttuuriviikoilla.

Seniorikansalaisten taide- ja kulttuuritarjontaan tullaan kiinnittämään huomiota tulevien vuosien aikana, kun yli 65-vuotiaiden ikäluokka kasvaa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat eläkeläisjärjestöt ja -kerhot sekä vanhusneuvosto.

Koko sivistystoimen yhteistyötä Jokihelmen opiston ja Jokilaaksojen musiikkiopiston kanssa pyritään syventämään.

4.2 YHDISTYSTEN KULTTUURITOIMINTA

Kaupungissa toimivia kulttuurijärjestöjä, vaipa toimintaryhmiä ja yksityisiä taiteen harrastajia ja taiteenharjoittajia tuetaan järjestämällä mahdollisuuksien mukaan toimintaan tarvittavia tiloja ja alueita sekä jakamalla vuosittaisia toiminta-avustuksia sekä kohdeapurahoja.

4.3 KULTTUURIN TILAT JA TEKIJÄT

Kulttuuritoimen tilojen käytön osalta ydin-kysymys on useiden tilojen toiminnan kehittäminen ja profilointi, joka tehdään tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden ja kaupungin muiden hallintokuntien kanssa. Tällöin tulee miettiä mahdollista yhteistä kulttuuritaloa tai -tilaa, jossa yhdistyisivät kulttuuritoimen lisäksi kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminnot.

KUVA: MIKKO OJA

4.3.1 Väinölä, Väinölänranta tori ja Bergströmin kiinteistö

Kiireisin kohde on kokonaissuunnitelman laatiminen Väinölä – Penttilä – Bergströmin kiinteistö –alueelle, johon sisältyvät Penttilä, Taidetalo Väinölä, Väinölänpuisto, Väinölänranta, Bergströmin kiinteistö ja tori. Alueen välittömässä läheisyydessä ovat myös rakennushistoriallisesti tärkeät kulttuuriperintökohteet Maunulan mylly, puulukio, Soihtula ja Oulaisten kirkko. Tällä turvattaisiin kaupungin keskustassa jäljellä olevien kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti merkittävien rakennusten säilyminen ja niiden toiminnan kehittäminen.

Taidetalo Väinölä peruskorjauksen suunnittelu tulee aloittaa vuonna 2019 huomioiden talon profiloituminen valokuvaan. Profiloitumista tukevat Oulaisissa pitkään jatkunut vahva ja tasokas valokuvauksen harrastustoiminta sekä Väinölä toiminnan uudistaminen. Oulaisissa on myös useita arvokkaita valokuvakokoelmia yksityisten ja yritysten omistuksessa, joiden asianmukainen tallentaminen, digitointi ja hyödyntäminen (näyttelyt, julkaisut ym.) voidaan liittää osaksi Oulaisten profiloitumista myös valokuvauksen osalta. Tätä työtä edistetään hanke- ja avustusrahoituksella.

Kaupungin omistuksessa olevan ja suojelumerkinnällä varustetun Bergströmin kiinteistön mahdollinen käyttö kulttuuritoiminta- ja

harrastustiloina tulee selvittää suunnitelman yhteydessä. Samassa yhteydessä selvitetään myös Bergströmin kiinteistön välittömässä läheisyydessä olevan torin kehittäminen (rakennelmat, toiminta jne.) niin että sen käyttö olisi mahdollisimman monipuolista.

4.3.2 Kallion kotiseututalo

Petäjäskoskella olevan Kallion kotiseututalon tarve kaupungin omistuksessa olevana kulttuuritilana selvitetään yhteistyössä kylällä toimivien yhdistysten ja kyläläisten kanssa. Talon käyttöastetta tulisi pystyä huomattavasti lisäämään ja toimintaa kehittämään, jotta sen ylläpito kaupungin kulttuuritilana on tarpeellista. Kotiseututalon pihapiirissä olevien aittojen katot tulee kuitenkin korjata mahdollisimman pian, jotta rakennusten kunto pysyy asiallisena.

4.3.3 Museo

Törmäperällä perinnekeskuksen alueella sijaitseva makasiinimuseo on asianmukaisessa kunnossa. Kehittämistoimenpiteitä tarvitaan museon esittelytoiminnan kehittämisessä, ja näitä toimenpiteitä ovat mm. QR-koodien käyttöönotto, museo-oppaiden koulutus sekä Aikamatka-teemaopastukset. Yksi vaihtoehto toiminnan kehittämiselle on yhteistyösopimuksen tekeminen Wanha Voima ry:n kanssa, jolloin yhdistys vastaisi museon aukipitämisestä ja esittelytoiminnan organisoimisesta. Museo pysyisi kaupungin omis-

tuksessa ja sen vastuulla olisi myös erilaisten avustusten hakeminen ja perusnäyttelyiden uudistamistyö, jossa käytetään museoasian-tuntijaa.

Puulukion vapaana oleviin yläkerran luokkiin (2–3 luokkaa) kootaan koulumuseo Juho Oksan koulun varastoissa olevasta irtaimistosta. Museoluokat kootaan vuosikymmenten mukaan eli näin saadaan myös 1970–1980-luvun kouluhistoria esille. Koulumuseota voidaan käyttää niin opetuskäytössä (koulujen sisäinen käyttö) kuin oulaistelaisen koululaitoksen toiminnan esittelyfoorumina.

4.3.4 Elokvateatteri Kinokulma

Elokvateatteri Kinokulman tärkein investointikohde on vuodelta 1989 olevien tuolien päällysteiden ja esiripun uusiminen vuosien 2019–2020 aikana.

4.3.5 Kaupunginkirjasto

Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota aineistonsa, tilansa ja palvelunsa jokaisen käyttöön, joten kirjastossa järjestettävät sivistykselliset ja kulttuuritapahtumat ovat kaikille

avoimia ja ilmaisia. Muihin tilaisuuksiin voi vuokrata Pelihuoneen. Kirjasto järjestää mielellään erilaisia tilaisuuksia yhteistyössä muiden viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden ja muiden yhteisöjen kanssa.

Kaupunginkirjaston toiminnassa näkyy vahvasti Oulaisten yleissivistävien koulujen opetussuunnitelmiin liitetty kirjasto-opetus, Pelihuone sekä mediataitojen ja paikallistuntemuksen edistäminen. Kirjastotoiminta tukee Taidetalo Väinölän profiloitumista valokuva-alaan. Kirjasto ylläpitää digitointi- ja editointipalvelujen laitteistoja, ohjelmia ja henkilökunnan osaamista asiakkaiden opastuksessa. Mediaosaamista pyritään vahvistamaan mediaohjaajan palkkauksella.

4.3.6 Kulttuuripalvelujen henkilöstö

Kulttuuritoiminnan suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen työn turvaamiseksi kulttuurituottajan toimi pitäisi vakinaistaa. Koulujen kulttuurikasvatuksen yhdysopettajan tehtävä olisi hyvä olla toistaiseksi voimassaoleva yhden lukuvuoden sijaan, jotta työn pitkäjänteisyys olisi turvattu.

4.4 KULTTUURIPERINTÖ JA –YMPÄRISTÖ

Oulainen on profiloitunut viimeisen kymmenen vuoden aikana vahvasti perinteen tallentamisen ja välittämisen paikkakunnaksi Weteraanimoottorikerho Wanha Voima ry:n toiminnan ansiosta, josta näkyvimpänä osoituksena ovat kesäisin järjestettävät waltakunnalliset weteraanikonepäivät. Tapahtuma kerää vuosittain noin 15 000–20 000 kävijää ollen yksi Pohjois-Pohjanmaan isoimmista kesätapahtumista kävijämäärän perusteella. Noin seitsemän hehtaarin alueelle Törmäperällä on rakentunut yhdistyksen toimesta merkittävä tapahtuma-alue rakennuksineen ja irtaimistoineen.

Kaupungin tulee nostaa markkinoinnissaan kulttuuriperinnön säilyttäminen ja siirto sukupolvelta toiselle yhdeksi vahvuusalueeseen ja alueelliseksi vetovoimatekijäksi. Tähän kokonaisuuteen liittyy perinnesekuskuksen alueen lisäksi myös Väinölä–Penttilän alue lähiympäristöineen. Kaupungin tulee seurata tiiviisti puuparantolan sekä asema-alueen säilymiseen ja kunnostamiseen liittyviä toimenpiteitä. Kaikkien kaupungin hallintokuntien työ kulttuuriympäristön hoidossa ja vaalimisessa sekä kaupungin ulkoisen ilmeen kohentamisessa on myös ensiarvoisen tärkeää.

4.5 KUNTIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ JA KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Oulainen toimii aktiivisesti kuntien välisessä kulttuuriyhteistyössä. Kansainvälisen yhteistyön osalta käynnistetään uudelleen yhteispohjoismaista ystäväkuntatoimintaa Hørsholmin, Leksandin ja Lillehammerin osalta ja selvitetään yhteistyömahdollisuudet myös Viron (KarksiNuia->Viljandi) ja Venäjän (Karkhumäki) ystäväkuntiin.

4.6 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Viestintään ja markkinointiin kuuluvat muun muassa tapahtumakohtainen tiedotus ja markkinointi (viestintä verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa, tiedotteet, julisteet, ilmoitukset jne.) sekä kulttuuripalvelujen esittelyt erilaisissa tilaisuuksissa. Toimintaa ja tuloksia tulee tehdä näkyväksi myös päätöksentekijöille.

5. VASTUU JA SEURANTA

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla on kokonaisvastuu kulttuuriohjelman toimenpiteiden toteuttamisesta. Yhteistyön syventäminen eri toimintojen ja kaupungin muiden hallintokuntien ja yksiköiden sekä yhdistysten kanssa on välttämätöntä.

Ohjelma on pohjana vuosittain tehtävässä kulttuuripalvelujen talous- ja toimintasuunnitelmassa, joka sisältää tulevan vuoden lisäksi toimenpideohjelman seuraavalle kolmelle vuodelle. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta arvioi vuosittain miten tavoitteet saavutetaan. Tarvittaessa toimenpiteitä voidaan tarkistaa ja ottaa käyttöön uusia näkökulmia.

TOIMENPIDEOHJELMA 2018-2022

TOIMENPIDE	AJANKOHTA
Oulaisten Musiikkiviikot (loka-marraskuu)	2018-
Keväiset lasten ja nuorten kulttuuriviikot	2019-
Elokuvaan ja valokuvaan suunnattu tapahtuma	2019-
Ympäristötaideprojekti/Valonranta	2020-2021

Perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelma	2018
Laitoksissa asuville vanhuksille suunnatun kulttuuritarjonnan vuosisuunnitelma	2018
Kumppanuussopimus museon esittely- ja kehittämistoiminnasta	2019

Väinölä-Väinölänranta-Penttilä-Bergströmin alue-tori	2019
-kokonaissuunnitelma alueelle	2019
-Taidetalo Väinölään peruskorjaus	2020-2021
-Penttilän piha-alueen kunnostaminen (ml. ulkorakennukset)	2020-2021
Kinokulman tuolien päällysteiden uusiminen	2019
Puulukion museoluokkien toteuttaminen	2019-2020
Kulttuuritoimijoiden yhteisen monitoimitilan ja audiotyyppisen tilan suunnittelu	2019

Kulttuurituottajan toimen vakinaistaminen	2019

Jatkuvaa:

- yhteistyö Wanha Woima ry:n kanssa veteraanikonepäivien osalta
- aloitteet ja esitykset kaupungin ulkoisen ilmeen kohentamisessa
- kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen markkinointi, kohderyhmämarkkinointi

